

ՀԱՍԱՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ

ՍԵՄՅՈՆՆՈՎԿԱ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅ
ԱԾՐԱԳԻՐ

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարին կից գործող «Մեյոնովկա համայնքի
զարգացման քառամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման
խորհրդակցական մարմնի» կողմից
Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Դավիթ Մնացականյանի կողմից
Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 23.01.2017թ.թիվ 8- Նորոշմամբ

Գ. ՍԵՄՅՈՆՆՈՎԿԱ 2017թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆ ԻԽՈՍՔ.....
2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻ ՃԱԿԻՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.....
3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ .....
4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ.....
5. ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ.....
6. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ.....

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆ ԽԽՈՍՔԸ

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Սեմյոնովկա համայնքի 2017-2021 թթ. Զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶՇ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված ՀՀ Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին»

ՀՀ օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը նույն ժամանակ 2017 թվականի հունվարի 1-ից: Հաշվի առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման չթեքառամյա, այլ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶՇ-ն մշակվել է հիմք ընդունելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀԶՇ-ի մշակման նկատմամբ անվերաբերյալ համապատասխան հոդվածներ իրար կից էրը, ինչպես նաև Գեղարքունիքի մարզ պետի կողմից ներկայացված համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի մշակման մեթոդական ուղեցույցը:

Ներկայացվող ՀԶՇ-

նառաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Սեմյոնովկա համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: ՀԶՇ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի տնտեսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման նախադրյալներին և մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների կենթակառուցվածքների առկայությամբ: ՀԶՇ-

ունի հնարավորինս հաշվի են առնվել համայնքի հանրային ծառայությունների մատչելիության և հասանելիության,

նոր ծառայությունների մատուցման և նորանցով պայմանավորված լրացուցիչ ծախսեր առաջանալու խնդիրները: ՀԶՇ-ն մշակելիս ստրատեգիկ մտքով նոր շիջենդի տարվել է համայնքի զարգացնելու և անհրաժեշտությունը, համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խրախուսման առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլն) հնարավորությունները, արդյունավետ կառավարման իրականացումը:

Համայնքի 2017-2021 թթ. ՀԶՇ-ում ներառված են Սեմյոնովկա համայնքի համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝

քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման)

մասին դրույթներ, շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ,

համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ,

աղետների ռիսկերի կառավարման և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնական մոտեցումներ:

ՀԶՇ-ն ներառում է նաև Սեմյոնովկա համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի բաղադրիչները: Այն Սեմյոնովկա համայնքի ներդաշնակ և համաչափ զարգացման, Սեմյոնովկայի բնակիչների բարեկեցության ապահովման համար առաջիկա հինգ տարիներին ընդունված ծրագիր է, որը հանդիսանալու է համայնքի ամենօրյա փաստաթուղթը:

ԽՄ-ը, փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված ՀՀ ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով ՀՀ պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների հետ լիակատար փոխըմբռնում ՀԶՇԾ-ում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻՆ ԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Սեմյոնովկա գյուղը հիմնադրվել է 1845 թ-ին Ռուսաստանից աքսորված աղանդավորների մալոկանների կողմից: Գյուղը գտնվում է ծովի մակարդակից 2100-2114 մետր բարձրության վրա:

Գյուղի կլիման ձմռանը ցրտաշունչ և երկարատև է/ շուրջ 7 ամիս/, ամռանը զով է:

Հաճախակի են անձրևային և մառախլապատ օրերը, որից շատ է տուժում գյուղատնտեսությամբ զբաղվող գյուղացին:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 3240.0 հա, որից բնակավայրի հողերը կազմում է 14.8 հա, վարելահողերը 436.2 հա, խոտհարքերը 848.2 հա, արոտները 1458.9 հա, հատուկ պահպանվող տարածքները 67.7 հա, գյուղ. նշանակության այլ 70.2 հա, արդյունաբերական 8.4 հա, ջրային 13.4 հա:

Համայնքի հեռավորությունը մարզկենտրոնից 55 կմ, ՀՀ մայրաքաղաքից 86 կմ: Սեմյոնովկա համայնքի բնակչությունը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում է 290 մարդ:

Աղյուսակ 1. Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները (01.1 0.2016 թ. դրությամբ)

Ը/Ը	Ցուցանիշները	Մարդ
1.	Բնակչության թվաքանակը, մարդ	290
2.	Տնային տնտեսությունների թվաքանակը	67
2.1	Կիսակառույց տներում բնակվող	1
3.	Ընտանեկաննպաստատացող ընտանիքների քանակը	14

Համայնքի բնակչության 52% կազմում են տղամարդիկ և 48% կանայք: Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ 2. Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմի ցուցանիշները (01.01.2016 թ. դրությամբ)

Ը/Ը	Ցուցանիշները	Ընդամենը	Կանայք	Տղամարդիկ
1.	Համայնքի բնակչության թիվը, այդ թվում՝	290	139	151
	մինչև 1 տարեկան	4	2	2
	1-2 տարեկան	3	1	2
	3-4 տարեկան	5	-	5
	5-6 տարեկան	4	3	1
	7-10 տարեկան	11	6	5
	11-14 տարեկան	17	9	8
	15-17 տարեկան	10	5	5
	18 և ավելի տարեկան	236	113	123
2.	Կենսաթոշակառուներ (ներառյալ հաշմանդամներ) այդ թվում՝	25	16	9
	Տարիքային և աշխատանքային	8	1	7
3.	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	4	2	2
4.	Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	-	-	-
5.	Հաշմանդամ երեխաներ	-	-	-
6.	Ինանակալության հանձնված երեխաներ	-	-	-
7.	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	-	-	-
8.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	1	-	1
9.	Հաշմանդամներ	3	-	3
10.	Զբաղվածներ	78	35	43
11.	Գործազուրկներ	54	34	20
12.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը	14	-	-
13.	Արցախյան պատերազմում զոհվածների ընտանիքների թիվը	2	-	2

Գործազուրկների մեծամասնությունը կազմում են կանայք:

Տղամարդկանց աշխատունակ մի մասը զբաղված է արտագնա աշխատանքով:

2.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Սեյմյոնովկա գյուղական համայնքի ավագանու 2015 թվականի դեկտեմբերի 22-ի N 16-Ն որոշմամբ հաստատված 2016 թվականի բյուջենեկամտային մասով կազմել է **7487.3** հազար դրամ, ծախսերի գծով՝ **7487.3** հազար դրամ: Սեյմյոնովկա գյուղական համայնքի ավագանու 2016 թվականի հունվարի 08-ի թիվ 05-Ն որոշմամբ 2016 թվականի բյուջեն (ճշտված բյուջե)

եկամտային մասով փոփոխվել կազմել

է

7500.0 հազար դրամ,

ծախսերի գծով 7500.0 հազար դրամ: 2016 թվականի բյուջեի եկամուտներին և ջեռահամայնքի սեփական եկամուտներ
իրաժիշտ կազմում է 53 %՝ 3995.0 հազար դրամ:

Համայնքում հիմնականում բնակչության զբաղվածությունը անասնապահությունն է:

Համայնքի զարգացման համար անհրաժեշտ են մեծ կապիտալ ներդրումներ: Ներկայումս որոշակի տեղաշարժեր չկան այդ ասպարեզում, սակայն նախատեսվում է ստեղծել կաթին շահագործման արտադրամաս, որտեղ կարող են ստեղծվել աշխատատեղեր:

Համայնքում գործում է հիմնական կրթության մեկ հաստատություն՝ հիմնական դպրոց՝

- «ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մեմյոնովկայի հիմնական» ՊՈԱԿ,

Դպրոցը երկհարկանի մասնաշենք է, այն մասնակի վերանորոգված է: Հիմնական դպրոցը չունի ջեռուցման համակարգ, ջեռուցումը ապահովվում է դիզելային վառելիքով:

Համայնքում չկա գործող մանկապարտեզ, քանի որ երեխաները քիչ են:

Աղյուսակ 3. Մեմյոնովկա գյուղական համայնքի հանրակրթական ուսումնական հաստատության վերաբերյալ ցուցանիշներ

Ը/հ	Հաստատության անվանումը	Աշխատողների թիվը	Սովորողների թիվը
1.	«ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մեմյոնովկայի հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ	20	28

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

Համայնքի ֆինանսական իրավիճակը վերլուծելիս պետք է հստակ տարանջատել՝

- համայնքի բյուջեն (եկամտային և ծախսային մասերով),
- ծրագրերի իրականացման համար համայնքներին հասանելի միջոցներ (աղբյուրներ և ծախսային ուղղություններ):

Ֆինանսական կանխատեսումները պետք է արվեն

5

տարվակտրվածքով և համեմատվեն ելակետային տարվա հետ

(ՀՀ ԶԾ կազմման տարվան նախորդող տարվա փաստացի և վարկական խափարակներով հարմարեցնելով):

Հստակ պետք է բացահայտել, թե ինչի հիման վրա են արվել կանխատեսումները:

Հնարավորինս կիրառել տեքստային և աղյուսակային ներկայացում:

Ծավալին կարմամբ սահմանափակում չկա,

սակայն պետք է հիշել,

որ համայնքի բյուջեն առանձին փաստաթուղթ է կարիք չկա այն նույնությամբ ներառել ՀՀ ԶԾ մեջ:

Համայնքի բյուջեի մուտքերը,

կարելի

է

ասել,

ձևավորվում են բացառապես վարչական բյուջեի միջոցների հաշվին::

Վարչական բյուջեի եկամուտները ձևավորվում են սահմանափակվող եկամտատեսակների՝ հարկերի,

տեղական տուրքերին գույքի վարձակալությունից եկամուտների հաշվին: Համայնքի բյուջեի կանխատեսվող եկամուտների մեծ մասը (2016թ. 83%, 2017թ.՝ 48.5%, 2018թ.՝ 46.6%, 2019թ.՝ 57.8%, 2020թ.՝ 66.1%) ձևավորվում են պետական բյուջեից համայնքներին տրամադրվող ֆինանսականհամահարթեցմանդոտացիաներիհաշվին (աղյուսակ4):

Մեյրոնովկայի համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասումամեն տարի մուտքեր կանխատեսվումէ, սակայն ոչ ամեն տարի է եկամուտ գոյանում ,չնայածդրան պլանավորվող հինգ տարիների ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերը նախատեսվում են:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2015-2016թթ. բյուջեի մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

հազար դրամ

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2015թ. փաստ.	2016թ. փաստացի	2017թ. կանխ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՍՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	7 503,2	12 783,9	7188.4	8191.5	10000.0	10560.0	13200.0
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸԵՎԱՍՈՒՏՆԵ Ը (1+2+3)*	7503.2	12783.9	7188.4	8191.5	10000.0	10560.0	13200.0
1	ՀԱՐԿԵՐԵՎՏՈՒՐՔԵՐ	2 558,7	1 777,4	2415.2	2731.0	3013.5	2376.1	2992.9
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	2 298,7	1 410,6	274.2	348.5	2423.7	1804.8	1914.8
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	0.1	0.1	24.8	49.6	24.8	24.8	24.8
	Հողի հարկ	2 003,0	1 410,5	2100.0	2382.5	2200.0	1780.0	1890.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	295,6	366.8	249.4	298.9	198.9	220.5	198.9
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	295,6	366.8	249.4	298.9	198.9	220.5	198.9
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Տեղական տուրքեր	260.0	0.0	41.0	0.0	589.8	350.8	879.2
2	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	4 230,2	9230.2	3506.0	3819.0	4286.5	6983.9	9007.1
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	4 230,2	9230.2	3506.0	3819.0	4286.5	6983.9	9007.1
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական	3500.0	3506.0	3506.0	3506.0	3506.0	3506.0	3506.0

	համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ							
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ	730.2	749,4	0.0	760.5	780.5	810.5	1500.0
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2667.4	4001.1
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	0.0	5000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3	ԱՅԼ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ*	714.3	306.3	1267.2	1200.0	1200.0	1200.0	1200.0
3.1	Տոկոսներ							
3.2	Շահաբաժիններ							
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ							
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	714.3	306.3	1267.2	1200.0	1200.0	1200.0	1200.0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ							
	Այլ գույքի							

	վարձակալությունից մուտքեր							
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ասրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում							
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ	0.0	1470.0	0.0	0.0	1500.0	0.0	1500.0
3.5	Վարչական գանձումներ							
	Տեղական վճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ							
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ							
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից							
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ							
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց							

	զանձվող տույժերից							
3.7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.9	Այլ եկամուտներ*							
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր							
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր							
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ							
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՍՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	0.0	0.0	/-/1047.9	/-/1000.0	/-/1300.0	/-/1100.0	/-/1550.0
1	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	0.0	0.0					
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր	0.0	0.0					
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր	0.0	0.0					
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
2	Պաշարների իրացումից մուտքեր							
3	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր							
4	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր			/-/1047.9	/-/1000.0	/-/1300.0	/-/1100.0	1550.0
	Հողի իրացումից մուտքեր			/-/1047.9	/-/1000.0	/-/1300.0	/-/1100.0	1550.0
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							

III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)							
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)							
1	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Արժեթղթեր							
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր							
	-հիմնական գումարի մարում							
1.2	Վարկեր							
	-վարկերի ստացում							
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում							
1.3	Փոխատվություններ							
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում							
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում							
2	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն							
	-համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր							
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ							

	հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր							
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում							
2.2	Փոխատվություններ							
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր							
	-փոխատվությունների տրամադրում							
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	0.0	5000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս							
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս							
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը							
Բ.	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ							
1	ՓՈՒՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							

1.1	Արժեթղթեր										
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր										
	-հիմնական գումարի մարում										
1.2	Վարկեր										
	-վարկերի ստացում										
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում										
1.3	Փոխաստվություններ										
	-փոխաստվությունների ստացում										
	-ստացված փոխաստվությունների գումարի մարում										

*)Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր եկամուտներիմեջ

Աղյուսակ 5. Համայնքի 2017-2021թթ. Բյուջեն (եկամտների և ծախսերիկանխատեսումը)

Եկամտի և ծախսի տեսակը	2015թ. տարեկան պլան	2017թ. կանխ. 2015թ փաստ. նկատ %	2018թ. կանխ. 2017թ փաստ. նկատ %	2019թ. կանխ. 2015թ փաստ. նկատ %	2020թ. կանխ. 2015թ փաստ. նկատ %	2021թ. կանխ. 2015թ փաստ. նկատ %					
Ընդամենը եկամուտներ	8022.7	7188.4	109.1	8191.5	113.6	10000.0	124.4	10560.0	129.8	13200.0	141.0
Հարկային եկամուտներ, որից	3711.4	3682.4	102.9	3931.0	103.3	4213.5	105.5	3576.1	107.4	4192.9	109.9
Հողի հարկ	2200.0	2100.0	93.0	2382.5	93.3	2200.0	93.5	1780.0	93.8	1890.0	94.1
Գույքահարկ	249.4	299.0	120.0	348.5	105.6	223.7	108.3	245.3	110.5	223.7	113.5
Տեղական տուրքեր	62.0	41.0	102.1	0.0	107.0	589.8	115.4	350.8	125.5	879.2	132.2
Պաշտոնական ընթացիկ դրամ աշնորհներ	4311.3	3506.0	112.0	3819.0	117.8	4286.5	131.7	6983.9	138.3	9007.1	152.9
Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների		0.0		0.0		1500.0		0.0		1500.0	

մատուցումից											
Այլեկամուտներ	1200.0	1267.2	98.3	1200.0	99.9	1200.0	101.6	1200.0	103.0	1200.0	104.4
Ոչֆինանսական կտիվների րացումից սուտ քեր	-1038.0	-1047.9	108.3	-	100.0	-1300.0	83.3	-1100.0	41.7	/- /5000.0	41.7
Տարեսկզբի ատմնացրդ	0.0	5000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ընդամենը	8022.7	7188.4	113.2	8191.5	109.0	10000.0	117.4	10560.0	120.1	13200.0	130.5
Ընդամենը ձախ սեր	8022.7	12188.4	113.2	8191.5	109.0	10000.0	117.4	10560.0	120.1	13200.0	130.5
Ընթացիկ ձախ սեր, այդ թվում	8022.7	12188.4	103.6	8191.5	115.8	10000.0	125.9	10560.0	131.9	13200.0	140.4
Տեղի նախնական մարմնի, դրանց ենթ. հիմն. աշխատ. աշխատավարձ	6280.0	6209.3	110.0	6409.3	132.0	6800.0	110.0	6800.0	110.0	6800.0	110.0
Ապրանքների գնման նստ. վճ. ձախս	837.0	442.0	105.0	500.0	110.3	650.0	115.8	780.0	117.9	740.0	122.2
Սուբսիդիաներ	0.0	5000.0	107.9	482.2	117.7	1500.0	129.5	0.0	0.0	1500.0	143.9
Դրամա-շնորհներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Սոցիալական պատներ	400.0	350.0	133.3	450.0	250.0	650.0	250.0	800.0	266.7	1200.0	266.7
Այլ ձախսեր	505.7	187.1	200.0	350.0	133.3	400.0	110.0	1100.0	146.7	1200.0	160.0
Ոչֆինանսական կտիվների գնումների ձախսեր այդ թվում	1038.0	1100.0	100.0	1000.0	82.8	1300.0	110.3	2180.0	74.6	6760.0	99.8
Հիմնական միջոցներ	1038.0	980.0	100.0	1000.0	82.8	1300.0	110.3	2180.0	74.6	6760.0	99.8

2.3 ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի զարգացման առկա դժվարությունները ըստ ուղղությունների ներկայացված են ստորև.

1. Ակտիվ մշակութային նմարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ:

2. Համայնքի կառուցապատումը, բարեկարգումը նկանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը նսանի տարական մաքրումը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանումը և գործունեության ապահովումը:
3. Համայնքում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացում, երիտասարդների ժամանցի ապահովում:
4. Համայնքից Սևան-Դիլիջան թունելի մուտքին հասցնող 1 կմ. վերանորոգումը:

Վերը նշված հիմնահարցերի լուծման համար առկա ժվարությունները կապված են հիմնականում համայնքի եկամուտներից:

2.4 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ , ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԻ (Ութշտ) ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Համայնքի ուժեղ կողմերն են՝
- Համայնքում նիմեծ հնարավորություններ զարգացնելու և սննդապահությունը, ավելացնելու գյուղ. մթերքների արտադրությունը:
  - Սեմյոնովկա-Սևան ճանապարհը գտնվում է բավարարվի ճակում
  - Մեծ աշխատուժի առկայությունը:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Համայնքի թույլ կողմերն են՝
- Ոռոգման ջրի բացակայություն:
  - Գործազրկության առկայությունը և արտազանաշխատանքի մեկնողների մեծ քանակը,
  - Աշխատատեղերի պակասը:
  - Վարելահողերի խոպանացում:
  - Ծնելիության նվազում կապված տնտեսական վիճակի վատթարացման հետ:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Համայնքի զարգացման հնարավորություններն են՝
- Մեծ աշխատուժի առկայությունը,
  - Մեծ քանակության գյուղ. մթերքների արտադրությունը /եթե կառուցվի կաթիմ շական կետ/:
  - Անասնակերերի մեծ քանակի առկայություն:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՆՍՊԱՌՆԱՑՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Համայնքի նսպառնացող հիմնական վտանգներն են՝
- Գործազրկության մակարդակի աճը:
  - Արտագաղթ

- Համաճարակներին հետևողական և անազնաբանական հետազոտում:
- Հարկերի և վարձավճարների գանձման նշանակալից արդյունքներ:

3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՄԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՄԼԱԿԱՆ

Մեկնումով կայի

տարածքային և տնտեսական զարգացման գործում կարևոր է հաշվի առնել համայնքի բնակչության հեռանկարային աճը, որը ելնում է համայնքի հեռանկարային տարածքային զարգացման հնարավորություններից: Գյուղի զարգացման նախնական քարտեզի մեջ էլ ներառվում են ցուցանիշներ, որոնք կապված են բարեփոխումների և ներդրումների հետևանքով կապված ռիսկերի հետևանքով, հաշվի առնելով գյուղի աշխարհագրական դիրքը, մաքուր, բարեկարգ, կանաչապատնեցներով հարուստ վայր:

Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևոր մեթոդական խանութային էրի, համայնքի բնակչության, քաղաքացիական հասարակության, լրատվամիջոցների, ինչպես նաև համագործակցությունը պետական կառավարման մարմինների և ուղղակի զբաղվածությունների հետ:

Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշներն են՝

- Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով),
- Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով,
- Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով:

Ցուցանիշների արժեքները հինգ տարիների համարներ կայացված է աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 6. Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշների կանխատեսվող արժեքները հինգ տարիների համար (2017-2021 թթ.)

Հ/Հ	Ցուցանիշները	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	20%	19%	18%	17%	16%
2.	Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	-9%	-9%	-9%	-8%	-9%
3.	Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	1%	1.5%	2%	2.5%	2%

3.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Առաջիկա 5 տարիներին համայնքի հիմնական նպատակներն են՝

- Համայնքի մշակույթի տան տանիքի կապիտալ վերանորոգում:
- Համայնքի փողոցների լուսավորություն
- Համայնքի գլխավոր հատակագծի և գոտիավորման նախագծի մշակում
- Համայնքի փողոցների և հայրենական մեծ պատերազմի զոհվածների հուշարձանի բարեկարգում և կանաչապատում:
- Գերեզմանատան տարածքի ցանկապատում:
- Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում:

Աղյուսակ 7. Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշների և հիմնական նպատակների կանխատեսվող արժեքներ (2017-2021թ.թ.)

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	2017	2018	2019	2020	2021
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄ					
1. Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքներին (արտահայտված տոկոսով)	20.3%	19%	18%	17%	16%
2. Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	9%	9%	9%	8%	9%
3. Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով, չհաշված համայնքի բնակչության փոփոխությունը բնական աճի պատճառով	2%	1%	1.5%	1%	1%
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ					
1. Համայնքի մշակույթի տան տանիքի վերանորոգում					
2. Համայնքի փողոցների լուսավորություն					
2.1. Համայնքի փողոցների կառուցապատումը,					

բարեկարգումը					
3. Համայնքի գլխավոր հատակագծի և գոտիավորման նախագծի մշակում					
4. Համայնքի փողոցների և Հայրենական Մեծ պատերազմում զոհվածների հուշարձանի բարեկարգում և կանաչապատում					
5. Գերեզմանատան ցանկապատում					
6. Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում					

Նշված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվող ծրագրերը ներկայացված են ծրագրի անձնագրերում:

Ծ Ր Ա Գ Բ Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

<< Համայնքի լուսավորության ցանցի կառուցում >>

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ծրագրի անմիջական նպատակը ապահովել անվտանգ միջավայր					
Ծրագրի անմիջական նպատակ Ապահովել անվտանգ միջավայր	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ			
		2016	2017	2018	2019	2020
	Գիշերային լուսավորության բազայի նվազեցումներ	-	1			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Լուսավորված են համայնքի փողոցները, ապահովված է	1.					
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ			
		2016	2017	2018	2019	2020
2.						

անվտանգությունը, ստեղծված են անհրաժեշտ պայմաններ մարդկանց և տրանսպորտի երթևեկի համար	<i>Ցուցանիշներ</i>	Ելակետային արժեք		Թիրախային արժեքներ			
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Հենասյուների և լուսատուների գույքագրում 1.2 Հենասյուների վերականգնում, ավելացում 1.3 Լուսատուների ձեռքբերում 1.4 Տեղադրում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Համապատասխան թույլտվություն ՀԷՑ-ից 2.2. Փորձարկում						
Ծրագրի բյուջե / հազ. Դրամ/	Ընթացիկ ծախսեր` 1000.0 Կապիտալ ծախսեր` 3200.0 Ընդհանուր բյուջեն` 4200.0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Բնակիչներ, հյուրեր, զբոսաշրջիկներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	2017 թվականին թվով մեկփողոց / գլխավորփողոցի/ լուսավորության բնակավայրով ինտեգրված համայնքի ամբողջ տարածքում լուսավորության ցանցի կառուցումը:						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

« Մշակույթի տան տանիքի կապիտալ վերանորոգում »

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր	Ծրագրի անմիջական նպատակ

խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	բնակչությանը ապահովելի հարմարավետ շենքային պայմաններով						
Նախադպրոցական կրթություն և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
	Վերանորոգված տանիքով մշակույթի տուն	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				1			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Տանիքի կապիտալ վերանորոգման արդյունքում կապահովվի շենքային հարմարավետ պայմաններ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.						
Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1 Ցինկապատ թիթեղների ձեռք բերում						
	1.2 Շինարարական աշխատանքների վերահսկման համայնքային խմբի ստեղծում						
	1.3 Շինաշխատանքների իրականացում						
Ծրագրի բյուջեն / հազ. Դրամ/	2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	2.1 Շինաշխատանքների ավարտական փուլ						
	2.2 Շինանյութի ձեռքբերում						
	2.3 Կատարած աշխատանքների ընդունում						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ընթացիկ ծախսեր՝						
	Կապիտալ ծախսեր՝ 5400.0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 5400.0						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Նախագիծ – նախահաշիվ						
Ծրագրի հիմնական	Անհրաժեշտ գումարների բացակայություն						
Ծրագրի հիմնական	Համայնքի ազգաբնակչություն						

շահառուները	
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2018
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի մշակույթի տան շենքի տանիքը , ազրոշի ֆերները կփոխարինվեն ցինկապատ թիթեղներով: Ծրագրի հրականացման ժամանակ կբացառվի անձրևաջրերի ներթափանցման ռիսկը, և վերջինիս պատճառով շենքին հասցված վնասը:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«_»

Համայնքի փողոցների և Հայրենական մեծ պատերազմում զոհվածների հուշարձանի բարեկարգում և կանաչապատում»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպում՝ երիտասարդության ներգրավմամբ						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Նպաստել կանաչապատ տարածքների ավելացմանը	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
	կանաչապատ տարածքով ապահովված հուշարձան	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		1	1	1			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Հուշարձանի բարեկարգ տարածքի ստեղծում, հարմարավետ միջավայրի ստեղծում:	1.						
	Ցուցանիշներ կանաչ բարեկարգ տարածքի առկայություն.	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
2.							
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1 Աշխատանքների վերահսկողությունն իրականացնելու համար համապատասխան մարմնի ստեղծում 1.2 Տնկիների խտտաձածկի հումքի ձեռքբերում						
Ծրագրի բյուջեն /հազ. Դրամ/	Ընթացիկ ծախսեր՝ 100,0 Կապիտալ ծախսեր՝ 700,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 800.0						

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Բանվորական ուժի ներգրավում
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների սղություն
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Բնակիչներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2019
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Առանձնացված 1 տարածքներում կիրականացվեն կանաչ տարածքների, խաղային միջոցների, նստարանների համար համապատասխան տարածքներ, որոնք կողոկեցվեն շինարարական աշխատանքներով: Ակնկալվում է նաև բնակիչների ակտիվ մասնակցությունը: Ծրագրի իրականացմամբ կվերականգնվեն բակային լավագույն ավանդույթները:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

« Համայնքի գլխավոր հատակագծի կազմակերպությանն ախազծի մշակում »

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	<i>Համայնքի գլխավոր հատակագծի կազմակերպությանն ախազծի մշակում</i>							
Ծրագրի անմիջական նպատակ <i>Համայնքի գլխավոր հատակագծի կազմակերպությանն ախազծի առկայություն</i>	Ցուցանիշներ <i>Համայնքի գլխավոր հատակագծի կազմակերպությանն ախազծի բացակայություն</i>	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	
		1						
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Ճշգրիտ արդյունքներ	1.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
			2016	2017	2018	2019	2020	2021
	2.	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
			2016	2017	2018	2019	2020	2021

Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. <i>Համայնքի գլխավոր հատակագծի ն գոտիավորմանն ախազծի աշխատանքն</i> երի իրականացմանն ախազծա- ն ախահաշվային փաստաթղթերի պատվիրում 1.2. Գոտիավորման աշխատանքներ իրականացում 1.3. Գնման գործընթացի կազմակերպում 1
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 2500.0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 2500.0
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Մասնագետներ
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Բնակիչներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2021
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	<i>Համայնքի գլխավոր հատակագծի ն գոտիավորմանն ախազծի առկայություն փ</i> <i>ննք:</i> Ծրագրի իրականացման համար կարևորվում է պետական աջակցությունը, ներքին պաշտոնական դրամաշնորհի տրամադրումը:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«Դաշտամիջանճանապարհների վերանորոգում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի դաշտամիջանճանապարհների վերանորոգման աշխատանքների ապահովում						
Ծրագրի անմիջական պատակ Ստեղծել ապահով և երթևեկելի ճանապարհներ վանասնակերի կուտակման համար	Ցուցանիշներ Համայնքում ապահով դաշտամիջանճանապարհների բացակայություն	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ Դաշտամիջան	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021

Ճանապարհների անվտանգ երթևեկության խնդրի լուծում:						
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի պատվիրում: 1.2. Ճանապարհների վերանորոգման աշխատանքների իրականացում: 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Ճանապարհների հարթեցում, խճապատում:					
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 800.0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 800.0					
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Բանվորներ, տեխնիկա, դիզ. վառելիք					
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Եղանակային ոչ բարենպաստ պայմաններ, բյուջեի սղություն					
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Գյուղացիական տնտեսություններ					
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2018-2019					
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ծրագրի իրականացման շնորհիվ կբարելավվի գյուղացիական տնտեսությունների հիմնախնդիրներից մեկը:					

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր
 « Գերեզմանատան տարածքի ցանկապատում »
 (Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Գերեզմանատան տարածքի ցանկապատում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ Ապահովել տարածքի անվտանգությունն ու զբոսայգիների տարածքի պահպանումը	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021

հպանությունը	Ցանկապատված գերեզմանոց				1		
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		Տարածքիցանկապատում	2016	2017	2018	2019	2020
Ժամանակավոր աշխատատեղերի ստեղծում							
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Ցանկապատում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 300.0 Կապիտալ ծախսեր՝ 2200.0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 2500.0						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2017-2021						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Գերեզմանների տարածքիցանկապատումը կլուծի այդ տարածքի անվտանգությունը և այն տեղամիտ փոփոխություններ չարձանաների ամբողջական պահպանումը՝ հնարավոր վտանգներին:						

4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեի նախագծի կազմման ծրագրային հիմքը ՀԶՀԾ-ում համապատասխան տարվա համար նախատեսված յուրաքանչյուր տարվային կազմակերպչական ծրագրեր են, որոնց հրականացման համար հաշվարկվել են համապատասխան աղբյուրներ և ծախսեր: Գործնականում, ֆինանսավորման իրականացումը հանգում է հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը) համայնքի գալիքի և գտարիների բյուջեների կատարմանը:

Մեմբերական համայնքի ՀԶՀԾ-ի ֆինանսավորումնամփոփվածէԱղյուսակ 7-ում:

Աղյուսակ 7. ՀԶՀԾ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ
(Մեմբերական համայնք)
(2017-2021 թթ.)

Պարտադիր խնդիր	Բյուջետավորված միջոցներ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ֆինանսավորման աղբյուրներ						Ծախսերի դասեր		Ֆինանսավորման կարգավիճակ				
		2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի սեփական եկամուտներ	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	Բարեգործություն/նվիրատվություն	Պետություն-համայնք-մասնավոր հատված համագործակցություն	Այլ աղբյուրներ	Ընթացիկ ծախսեր	Կապիտալ ծախսեր	Ֆինանսավորումն առկա է	Ֆինանսավորման շուրջ ընթացում	Մեծացած	Ֆինանսավորման հարցը լուծված չէ	
1 Մշակույթ տան տանիքի վերանորոգում	5400.0		54000.0				1000.0					4400.0		5400.0					5400.0
2. Համայնքի լուսավորության ցանցի կառուցում	4200.0	4200.0							4200.0			1000.0	3200.0						

3. Համայնքի գլխավոր հատակագծի և գոտիավորման նախագծի մշակում	2500.0	500.0	500.0	1000.0	500.0	500.0					1500.0			2500.0			2500.0
4. Համայնքի փողոցների հայրենական մեծ պատերազմում զոհվածների հուշարձանի բարեկարգում և կանաչապատում	800.0	800.0				200.0					600.0	100.0	700.0				800.0
5. Գերեզմանատան տարածքի ցանկապատում	2500.0			500.0	1500.0	500.0					2500.0	300.0	2200.0				2500.0
6. Դաշտամիջյան ճանապարհների վերանորոգում	800.0			800.0		100.0					700.0		800.0				800.0

ՀՀԶԾ մոնիթորինգ

Իրականացման փուլում գտնվող ծրագրերը պետք է մոնիթորինգի ենթարկվեն:

Մոնիթորինգը կառավարչական գործիք է,

որը հնարավորություն է տալիս հսկել ծրագրերի կատարման ընթացքը և անհրաժեշտ փոփոխություններն ախաձեռնել:

Մոնիթորինգն իրականացվում է համապատասխան կատարողական իցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկություններ հավաքագրելու և ցուցանիշների փաստացի արժեքները թիրախային արժեքների հետ համեմատելու միջոցով:

Համեմատության միջոցով հնարավոր է լինում չափել ծրագրի առաջընթացը,

հաջողության աստիճանը,

ծրագրով պայմանավորված փոփոխությունները կամ գնահատել ծրագրի իրականացնողի կատարողականը:

ՀՀԶԾ մոնիթորինգի համար մշակված է մոնիթորինգի պլան,

որը սահմանում է մոնիթորինգային ցուցանիշների հավաքագրման հաճախականությունը, աղբյուրն ու մեթոդը:

Մոնիթորինգային ցուցանիշների մասին տեղեկություններ պետք է հավաքագրվեն կիսամյակային կամ տարեկան կտրվածքով:

Մոնիթորինգի հաշվետվությունը համայնքի ավագանու նպետքէն երկայացվի ամեն տարի, հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա առաջին եռամսյակում:

Ծրագրի մոնիթորինգի պլանը լրացվում է համաձայն կից հավելվածի:

Ուղղակի արդյունքներ ինտեսուրսների ցուցանիշները և ցուցանիշների թիրախային արժեքները սահմանվում են համայնքի կողմից:

ՀԶՀԾ-ն հանդիսանալու է համայնքի գալիքի և գտարիների գործունեության ուղեցույցը:
2017-2021 թթ. ընթացքում ՀԶՀԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացմանն են ուղղված լինելու համայնքի ՏԻՄ-երի ջանքերն ու աշխատանքը՝ մոբիլիզացնելով համայնքի ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսները ղոջ պոտենցիալը: ՀԶՀԾ-ի իրագործումը հնարավորություն կտա քայլ առ քայլ մոտենալ հեռվում մշակվող այն ցանկալի տեսլականին, որ պիտի նկատվի համայնքում տեսնելի համայնքը նրա յուրաքանչյուր բնակիչ: ՀԶՀԾ-ում տեղ գտած դրույթները լինելու են այն ծրագրային հիմքը, որի վրա հենվելով կազմվելու է համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն:

Ծրագիրը հաջողության բերագործելու համար ՏԻՄ-երը պետք է սերտորեն ներառվեն և արդյունավետ համագործակցեն պետական կառույցների, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի և կառույցների հետ:

ՀԶՀԾ-ի իրականացման հսկողությունը ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶՀԾ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

Յուրաքանչյուր հաջորդ տարի կկատարվի ՀԶՀԾ-ի իրականացման նախորդ տարվա արդյունքների ու սումմասիրություն, ամփոփում, ձեռք բերումներ ի գնահատումն թերությունների բացահայտում: Նախորդ տարվա արդյունքների հիման վրա համապատասխան ուղղումներ կընդունվեն և կազմվեն տարիների ծրագրերում:

Հիմնվելով ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀԶՀԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ում փոփոխություններ կընդունի և կատարելու վերաբերյալ իրեն (կամ) համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները ներկայացնում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

Համայնքի ավագանու անդամի (անդամների) առաջարկած այն փոփոխությունները (կամ) լրացումները, որոնք ավելացնում են ՀԶՀԾ-ի իրականացման ծախսերը,

համայնքի ավագանու որոշմամբ ընդունվում են միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացությամբ նառկայությամբ նա ավագանու նիստին ներկայանալու և ներկայանալու դեպքերի երկու երրորդով:

ՀՀԾ-ի փոփոխությունները (կամ) լրացումները, ավագանու հաստատումից հետո, հրապարակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԵԶՐԱՓՈՒՄ

ՀՀԾ-ն հանդիսանալու է համայնքի գալիք հինգ տարիների գործունեության ուղեցույցը: 2017-2021 թթ. ընթացքում ՀՀԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացմանն են ուղղված լինելու համայնքի ՏԻՄ-երի ջանքերն ու աշխատանքը՝ մոբիլիզացնելով համայնքի ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսների ողջ պոտենցիալը: ՀՀԾ-ի իրագործումը հնարավորություն կտա քայլ առ քայլ մոտենալ հեռվում նշմարվող այն ցանկալի տեսլականին, որպիսին ցանկանում է տեսնել համայնքը նրա յուրաքանչյուր բնակիչ: ՀՀԾ-ում տեղ գտած դրույթները լինելու են այն ծրագրային հիմքը, որի վրա հենվելով կազմվելու է համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն:

Ծրագիրը հաջողությամբ իրագործելու համար ՏԻՄ-երը պետք է սերտորեն և արդյունավետ համագործակցեն պետական կառույցների, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի և կառույցների հետ:

ՀՀԾ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀՀԾ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ իզիտություն:

Յուրաքանչյուր հաջորդ տարի կկատարվի ՀՀԾ-ի իրականացման նախորդ տարվա արդյունքների ուսումնասիրություն, ամփոփում, ձեռքբերումների գնահատում և թերությունների բացահայտում: Նախորդ տարվա արդյունքների հիման վրա համապատասխան ուղղումներ և լրացումներ կկատարվեն մնացյալ տարիների ծրագրերում:

Հիմնվելով ՀՀԾ-

ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀՀԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀՀԾ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր (կամ) համայնքի ավագանու անդամների ցատակաձև ծրագրային ներկայացում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

Համայնքի ավագանու անդամի (անդամների) առաջարկած այն փոփոխությունները (կամ) քրացումները, որոնք ավելացնում են ՀԶԾ-ի իրականացման ծախսերը, համայնքի ավագանու որոշմամբ ընդունվում են միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացության և անկայության բնավագանու նիստին ներկայանալու դեպքում և համայնքի կուրերը որոշումով:

ՀԶԾ-ի փոփոխությունները (կամ) քրացումները, ավագանու հաստատումից հետո, հրապարակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: